

Funkce zadaná implicitně

$F(x, y)$ má spojitou $\frac{\partial}{\partial y}F(x, y)$ v bodě (x_0, y_0) a $F_y(x_0, y_0) \neq 0$, pak existuje okolí bodu (x_0, y_0) , v němž předpis $F(x, y) = 0$ zadává implicitně právě jednu spojitou funkci $y = f(x)$ a

$$f'(x_0) = -\frac{F_x(x_0, y_0)}{F_y(x_0, y_0)}$$

1. Najděte rovnici tečny v bodě $[1, 1]$ k $x^3 + y^3 + 2xy = 0$

$$F_y = 3y^2 - 2x, \quad F_y(1, 1) = 1 \neq 0$$

$$f'(1) = -\frac{3x^2 - 2y}{3y^2 - 2x} = -1$$

$$t : y = 1 - (x - 1) \Rightarrow x + y - 2 = 0$$

2. Rozhodněte, jestli je graf křivky $x^3 + y^3 - 2xy = 0$ v okolí bodu $[1, 1]$ pod tečnou nebo nad tečnou.

Celou rovnici dvakrát zderivujeme podle x s ohledem na $y = y(x)$ a vypočteme druhou derivaci.

$$3x^2 + 3y^2y' - 2y - 2xy' = 0 \Rightarrow y' = \frac{2y - 3x^2}{3y^2 - 2x}, \quad y'(1, 1) = -1$$

$$6x + 6yy'^2 + 3y^2y'' - 2y' - 2xy'' - 2y' = 0$$

$$y'' = \frac{4y' - 6x - 6yy'^2}{3y^2 - 2x}$$

Po dosazení:

$$y''(1, 1) = -16 < 0 \Rightarrow \text{funkce je v okolí bodu } [1, 1] \text{ konkávní, graf je pod tečnou}$$

3. Nalezněte rovnici tečné roviny v bodě $[1, 0, 1]$ k ploše $x^3 + y^3 + z^3 - 3xyz - x - y - z = 0$.

$$\frac{\partial}{\partial x} : 3x^2 + 3z^2z_x - 3yz - 3xyz_x - 1 - z_x = 0$$

$$\frac{\partial}{\partial y} : 3y^2 + 3z^2z_y - 3xz - 3xyz_y - 1 - z_y = 0$$

$$z_x = \frac{3x^2 - 3yz - 1}{3xy + 1 - 3z^2}, \quad z_y = \frac{3y^2 - 3xz - 1}{3xy + 1 - 3z^2}$$

$$z_x(1, 0) = -1, \quad z_y(1, 0) = 2$$

$$\tau : z - 1 = -(x - 1) + 2y \Rightarrow -x + 2y - z + 2 = 0$$

4. Spočtete druhé derivace funkce zadané implicitně v bodě $[1, 1, 1]$ předpisem $x + y^2 + z^3 + z - 4 = 0$.

$$\frac{\partial}{\partial x} : 1 + 3z^2z_x + z_x = 0 \Rightarrow z_x = -\frac{1}{1 + 3z^2}, \quad z_x(1, 1) = -\frac{1}{4}$$

$$\frac{\partial}{\partial y} : 2y + 3z^2z_y + z_y = 0 \Rightarrow z_y = -\frac{2y}{1 + 3z^2}, \quad z_y(1, 1) = -\frac{1}{2}$$

$$\frac{\partial}{\partial x^2} : 6zz_x^2 + 3z^2z_{xx} + z_{xx} = 0 \Rightarrow z_{xx} = -\frac{6z_x^2z}{1 + 3z^2}, \quad z_{xx}(1, 1) = -\frac{3}{32}$$

$$\frac{\partial}{\partial x \partial y} : 6zz_xz_y + 3z^2z_{xy} + z_{xy} \Rightarrow z_{xy} = -\frac{6z_xz_yz}{1 + 3z^2}, \quad z_{xy}(1, 1) = -\frac{7}{8}$$

$$\frac{\partial}{\partial y^2} : 2 + 6zz_y^2 + 3z^2z_{yy} + z_{yy} = 0 \Rightarrow z_{yy} = -\frac{2 + 6z_y^2z}{1 + 3z^2}, \quad z_{yy}(1, 1) = -\frac{3}{16}$$

5. Nalezněte lokální extrémy funkce zadané implicitně předpisem $x^2 + y^2 + z^2 - xz - \sqrt{2}yz = 1$

$$\frac{\partial}{\partial x} : 2x + 2zz_x - z - xz_x - \sqrt{2}yz_x = 0 \Rightarrow z_x = \frac{z - 2x}{2z - x - \sqrt{2}y}$$

$$\frac{\partial}{\partial y} : -xz_y + 2y + 2zz_y - \sqrt{2}z - \sqrt{2}yz_y = 0 \Rightarrow z_y = \frac{\sqrt{2}z - 2y}{2z - x - \sqrt{2}y}$$

Hledáme stacionární body:

$$z_x = 0 \Rightarrow z = 2x, z_y = 0 \Rightarrow z = \sqrt{2}y, \text{ tedy } y = \sqrt{2}x.$$

$$P_1 = [1, \sqrt{2}, 2], P_2 = [-1, -\sqrt{2}, -2], \quad F_z \neq 0 \quad \text{v těchto bodech}$$

$$z_{xx} = -\frac{2}{2z - x - \sqrt{2}y}, \quad z_{xy} = 0, \quad z_{yy} = \frac{2}{2z - x - \sqrt{2}y}$$

Vypočteme druhé derivace

$$z_{xx}z_{yy} = -z_{xy}^2 = 1 > 0 \quad \text{v } P_1, P_2$$

$z_{xx}(P_1) < 0 \Rightarrow$ v bodě P_1 je lokální maximum, $z_{xx}(P_2) > 0 \Rightarrow$ v bodě P_2 je lokální minimum.